

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

12 iulie 2012*

„Cooperare judiciară în materie civilă — Competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor — Regulamentul (CE) nr. 44/2001 — Acțiune în contrafacerea unui brevet european — Competențe speciale și exclusive — Articolul 6 punctul 1 — Pluralitate de pârâți — Articolul 22 punctul 4 — Punere în discuție a validității brevetului — Articolul 31 — Măsuri provizorii sau de conservare”

În cauza C-616/10,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Rechtbank 's-Gravenhage (Țările de Jos), prin decizia din 22 decembrie 2010, primită de Curte la 29 decembrie 2010, în procedura

Solvay SA

împotriva

Honeywell Fluorine Products Europe BV,

Honeywell Belgium NV,

Honeywell Europe NV,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte de cameră, domnul J. Malenovský (raportor), doamna R. Silva de Lapuerta, și domnii E. Juhász și D. Šváby, judecători,

avocat general: domnul P. Cruz Villalón,

grefier: doamna K. Sztranc-Sławiczek, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 30 noiembrie 2011,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Solvay SA, de W. A. Hoyng și de F. W. E. Eijsvogels, advocaten;
- pentru Honeywell Fluorine Products Europe BV, Honeywell Belgium NV și Honeywell Europe NV, de R. Ebbink și de R. Hermans, advocaten;
- pentru guvernul german, de T. Henze și de J. Kemper, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: olandeza.

— pentru guvernul elen, de S. Chala, în calitate de agent;
— pentru guvernul spaniol, de S. Centeno Huerta, în calitate de agent;
— pentru Comisia Europeană, de A.-M. Rouchaud-Joët și de R. Troosters, în calitate de agenți,
după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 29 martie 2012,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 6 punctul 1, a articolului 22 punctul 4 și a articolului 31 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială 19/vol. 3, p. 74).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Solvay SA, cu sediul în Belgia (denumită în continuare „Solvay”), pe de o parte, și Honeywell Fluorine Products Europe BV, cu sediul în Țările de Jos, precum și Honeywell Belgium NV și Honeywell Europe NV, ambele cu sediul în Belgia (denumite în continuare, împreună, „societățile Honeywell”), pe de altă parte, cu privire la o pretinsă contrafacere a diferitor părți ale unui brevet european.

Cadrul juridic

Convenția de la München

- 3 Convenția privind eliberarea brevetelor europene, semnată la München la 5 octombrie 1973 (denumită în continuare „Convenția de la München”), instituie, astfel cum prevede articolul 1, un „drept comun statelor contractante în domeniul eliberării brevetelor de invenție”.
- 4 Cu excepția normelor comune privind eliberarea, un brevet european rămâne supus reglementării naționale a fiecăruia dintre statele contractante pentru care a fost eliberat. În această privință, articolul 2 alineatul (2) din Convenția de la München prevede:

„În fiecare stat contractant pentru care este eliberat, brevetul european are aceleași efecte și este supus aceleiași regim ca și un brevet național eliberat în acel stat [...]”

- 5 În ceea ce privește drepturile conferite titularului unui brevet european, articolul 64 alineatele (1) și (3) din convenția menționată prevede:

„(1) [...] din ziua publicării anunțului de eliberare a brevetului european, acesta conferă titularului său, în fiecare dintre statele contractante, aceleași drepturi pe care le-ar conferi un brevet național acordat în acest stat.

[...]

- (3) Orice contrafacere a brevetului european se va judeca conform dispozițiilor legislației naționale.”

Dreptul Uniunii

- 6 Considerentele (11), (12), (15) și (19) ale Regulamentului nr. 44/2001 au următorul cuprins:

„(11)

Normele de competență trebuie să prezinte un mare grad de previzibilitate și să se întemeieze pe principiul conform căruia competența este determinată, în general, de domiciliul pârâtului și, astfel, trebuie să fie întotdeauna disponibilă, cu excepția câtorva situații bine definite în care materia litigiului sau autonomia părților justifică un alt factor de legătură. [...]

(12) În afară de instanța domiciliului pârâtului, trebuie să existe și alte instanțe autorizate în temeiul unei legături strânse între instanță și litigiu sau în scopul bunei administrări a justiției.

[...]

(15) În interesul administrării armonioase a justiției, este necesar să se reducă la minimum posibilitatea apariției procedurilor concurente și să se evite pronunțarea în două state membre a unor hotărâri ireconciliabile. [...]

[...]

(19) Trebuie asigurată continuitatea între [Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32, Ediție specială, 19/vol. 10, p. 3, denumită în continuare «Convenția de la Bruxelles»)] și prezentul regulament, fiind necesar să se prevadă unele dispoziții tranzitorii în acest sens. Aceeași necesitate a continuității trebuie garantată cu privire la interpretarea Convenției de la Bruxelles de către Curtea de Justiție a Comunităților Europene, iar Protocolul din 1971 [privind această activitate de interpretare a Curții, în versiunea sa revizuită și modificată (JO 1998, C 27, p. 28)] trebuie să rămână, de asemenea, aplicabil în cazul procedurilor pendinte la data intrării în vigoare a prezentului regulament.”

- 7 Potrivit articolului 2 din acest regulament:

„(1) Sub rezerva dispozițiilor prezentului regulament, persoanele domiciliat pe teritoriul unui stat membru sunt acționate în justiție, indiferent de naționalitatea lor, în fața instanțelor statului membru în cauză.

(2) Persoanele care nu au naționalitatea statului membru pe teritoriul căruia au domiciliul sunt supuse normelor de competență aplicabile cetățenilor statului în cauză.”

- 8 Articolul 6 punctul 1, care face parte din secțiunea 2, intitulată „Competențe speciale”, din capitolul II al Regulamentului nr. 44/2001, prevede:

„[O persoană care are domiciliul pe teritoriul unui stat membru] mai poate fi acționată în justiție:

1. atunci când există mai mulți pârâți, în fața instanței domiciliului oricăruia dintre aceștia, cu condiția ca cererile să fie atât de strâns legate între ele încât să fie oportună instrumentarea și judecarea lor în același timp, pentru a se evita riscul pronunțării unor hotărâri ireconciliabile în cazul judecării separate a cauzelor.”

- 9 Potrivit articolului 22 punctul 4 din acest regulament:

„Următoarele instanțe au competență exclusivă, indiferent de domiciliu:

[...]

4. în ceea ce privește înregistrarea sau valabilitatea brevetelor, mărcilor, desenelor și modelelor industriale, precum și a altor drepturi similare care necesită depunerea sau înregistrarea, instanțele din statul membru pe teritoriul căruia depunerea sau înregistrarea a fost solicitată, a avut loc sau, în temeiul unui instrument comunitar sau al unei convenții internaționale, se consideră că a avut loc.

Fără a aduce atingere competenței pe care Oficiul European pentru Brevete o are în conformitate cu Convenția [de la München], instanțele din fiecare stat membru au competență exclusivă, indiferent de domiciliu, în acțiunile privind înregistrarea sau valabilitatea unui brevet european acordat statului în cauză.”

- 10 Articolul 25 din regulamentul menționat are următorul cuprins:

„Dacă o instanță dintr-un stat membru este sesizată pe cale principală cu un litigiu asupra căruia instanța din alt stat membru este exclusiv competentă în temeiul articolului 22, aceasta se declară, din oficiu, necompetentă.”

- 11 Potrivit articolului 31 din același regulament:

„Măsurile provizorii [sau] de conservare prevăzute de legislația unui stat membru pot fi solicitate instanțelor statului în cauză chiar dacă, în temeiul prezentului regulament, o instanță dintr-un alt stat membru este competentă să judece cauza pe fond.”

Acțiunea principală și întrebările preliminare

- 12 Solvay, titulară a brevetului european EP 0 858 440, a introdus la 6 martie 2009 la Rechtbank 's-Gravenhage o acțiune în contrafacerea părților naționale ale acestui brevet, astfel cum este în vigoare în Danemarca, în Irlanda, în Grecia, în Luxemburg, în Austria, în Portugalia, în Finlanda, în Suedia, în Liechtenstein și în Elveția, împotriva societăților Honeywell pentru motivul că au comercializat un produs, HFC-245 fa, fabricat de Honeywell International Inc. și identic cu cel protejat prin brevetul menționat.
- 13 Concret, Solvay impută Honeywell Fluorine Products Europe BV și Honeywell Europe NV săvârșirea în întreaga Europă a unor activități interzise și Honeywell Belgium NV, săvârșirea în Europa nordică și centrală a unor activități interzise.
- 14 În cadrul acțiunii în contrafacere, Solvay a introdus de asemenea la 9 decembrie 2009 o cerere incidentală împotriva societăților Honeywell, solicitând adoptarea unei măsuri provizorii de interdicere a contrafacerii transfrontaliere până la data soluționării acțiunii principale.
- 15 Societățile Honeywell au invocat, în cadrul procedurii incidentale, nulitatea părților naționale ale brevetului în cauză, fără să fi inițiat totuși sau fără să fi anunțat că intenționează să inițieze o procedură în anularea părților naționale ale acestui brevet și fără să fi contestat competența instanței olandeze sesizate pentru a judeca atât acțiunea principală, cât și acțiunea incidentală.

- 16 În aceste condiții, Rechtbank 's-Gravenhage a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„În ceea ce privește articolul 6 punctul 1 din Regulamentul [nr. 44/2001]:

- 1) Într-o situație în care în privința a două sau a mai multe societăți din state membre diferite se impută, fiecăreia în mod individual, în cadrul unei proceduri aflate pe rolul unei instanțe din unul dintre aceste state membre, încălcarea aceleiași părți naționale a unui brevet european, astfel cum acesta este în vigoare într-un alt stat membru, ca urmare a săvârșirii unor activități interzise în legătură cu același produs, există posibilitatea, în cazul judecării separate a cauzelor, a pronunțării unor «hotărâri ireconciliabile» în sensul articolului 6 punctul 1 din Regulamentul [nr. 44/2001]?

În ceea ce privește articolul 22 punctul 4 din Regulamentul [nr. 44/2001]:

- 2) Articolul 22 punctul 4 din Regulamentul [nr. 44/2001] este aplicabil într-o procedură având drept scop obținerea unei măsuri provizorii, întemeiată pe un brevet străin (precum o interdicție provizorie de săvârșire a unei încălcări transfrontaliere), dacă pârâtul ridică excepția nulității brevetului străin invocat, având în vedere că în acest caz instanța nu adoptă o hotărâre definitivă cu privire la validitatea brevetului invocat, ci formulează o apreciere referitoare la modul în care s-ar pronunța cu privire la acest aspect instanța competentă conform articolului 22 punctul 4 [din acest regulament], și că măsura provizorie solicitată, sub forma unei interdicții de săvârșire a unei încălcări, va fi respinsă dacă, potrivit opiniei instanței, există o posibilitate rezonabilă și neneglijabilă ca brevetul invocat să fie anulat de instanța competentă?
- 3) În vederea aplicării articolului 22 punctul 4 din Regulamentul [nr. 44/2001] în cadrul unei proceduri precum cea menționată în întrebarea anterioară se impun condiții de formă privind invocarea excepției de nulitate, în sensul că acest articol este aplicabil doar dacă o acțiune în declararea nulității se află deja pe rolul instanței competente în temeiul articolului 22 punctul 4 [din acest regulament] sau dacă acțiunea menționată este introdusă într-un termen care trebuie stabilit de instanță, sau dacă, în orice caz, titularului brevetului i s-a comunicat sau i se va comunica un act de citare, sau este suficientă simpla invocare a unei excepții de nulitate și, într-un astfel de caz, se stabilesc condiții privind conținutul acestei excepții invocate în sensul că aceasta trebuie să fie suficient motivată și/sau că invocarea unei astfel de excepții nu trebuie considerată abuz de drept de procedură?
- 4) În cazul unui răspuns afirmativ la a doua întrebare, în urma invocării unei excepții de nulitate în cadrul unei proceduri precum cea menționată în prima întrebare, instanța își menține competența referitoare la o cerere privind o încălcare, cu consecința că (dacă reclamantul dorește) procedura privind încălcarea trebuie să fie suspendată până ce instanța competentă în temeiul articolului 22 punctul 4 din Regulamentul [nr. 44/2001] se pronunță asupra validității părții naționale a brevetului invocat, sau că cererea trebuie să fie respinsă, întrucât instanța nu se poate pronunța cu privire la o excepție esențială în vederea pronunțării hotărârii, sau, în urma invocării unei excepții de nulitate, instanța pierde competența cu privire la acțiunea privind încălcarea?
- 5) În cazul unui răspuns afirmativ la a [doua] întrebare [...], instanța națională își poate deduce din articolul 31 din Regulamentul [nr. 44/2001] competența cu privire la soluționarea unei cereri având drept scop obținerea unei măsuri provizorii care se întemeiază pe un brevet străin (precum o interdicție de săvârșire a unei încălcări transfrontaliere) și împotriva căreia se ridică excepția nulității brevetului invocat, sau (în cazul în care s-ar decide că aplicabilitatea articolului 22 punctul 4 din [acest regulament] nu afectează competența Rechtbank ['s-Gravenhage] de a se pronunța asupra cererii privind încălcarea) competența de a se pronunța asupra excepției de nulitate a brevetului străin invocat?

- 6) În cazul unui răspuns afirmativ la a [cincea] întrebare [...], ce fapte sau împrejurări sunt necesare pentru a putea afirma existența unei legături reale, menționate la punctul 40 din Hotărârea [din 17 noiembrie 1998], Van Uden [(C-391/95, Rec., p. I-7091)], între obiectul măsurilor solicitate și competența teritorială a statului contractant în care se află instanța sesizată cu judecarea cauzei?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 17 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 6 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că o situație în care în privința a două sau mai multe societăți stabilite în state membre diferite se impută, fiecareia în mod individual, în cadrul unei proceduri aflate pe rolul unei instanțe din unul dintre aceste state membre, încălcarea aceleiași părți naționale a unui brevet european, astfel cum acesta este în vigoare într-un alt stat membru, ca urmare a săvârșirii unor activități interzise în legătură cu același produs, este susceptibilă ca, în cazul judecării separate a cauzelor, să conducă la pronunțarea unor hotărâri ireconciliabile în sensul acestei dispoziții.
- 18 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, pentru a se evita riscul pronunțării unor hotărâri ireconciliabile în cazul judecării separate a cauzelor, articolul 6 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001 prevede că pârâtul poate fi acționat în justiție, atunci când există mai mulți pârâți, în fața instanței domiciliului oricăruia dintre aceștia, cu condiția ca cererile să fie atât de strâns legate între ele încât să fie oportună instrumentarea și judecarea lor în același timp.
- 19 În ceea ce privește obiectivul său, norma de competență prevăzută la articolul 6 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001 răspunde, conform considerentelor (12) și (15) ale acestui regulament, intențiilor de facilitare a bunei administrări a justiției, de reducere la minimum a posibilității apariției procedurilor concurente și de evitare astfel a riscului pronunțării unor hotărâri ireconciliabile în cazul judecării separate a cauzelor (a se vedea Hotărârea din 1 decembrie 2011, Painer, C-145/10, Rep., p. I-12533, punctul 77).
- 20 În plus, respectiva norma de competență specială trebuie să fie interpretată, pe de o parte, în lumina considerentului (11) al Regulamentului nr. 44/2001, potrivit căruia normele de competență trebuie să prezinte un mare grad de previzibilitate și să se întemeieze pe principiul conform căruia competența este determinată, în general, de domiciliul pârâtului și, astfel, trebuie să fie întotdeauna disponibilă, cu excepția câtorva situații bine definite în care materia litigiului sau autonomia părților justifică un alt factor de legătură (a se vedea Hotărârea din 11 octombrie 2007, Freeport, C-98/06, Rep., p. I-8319, punctul 36).
- 21 Întrucât derogă de la competența de principiu a instanței de la domiciliul pârâtului menționată la articolul 2 din Regulamentul nr. 44/2001, această normă de competență specială trebuie, pe de altă parte, să facă obiectul unei interpretări restrictive, nefiind posibilă interpretarea sa dincolo de ipotezele preconizate în mod expres de regulamentul citat (a se vedea Hotărârea Painer, citată anterior, punctul 74 și jurisprudența citată).
- 22 În plus, aceeași normă nu poate fi interpretată pentru a fi aplicată astfel încât să permită reclamantului să formuleze o cerere îndreptată împotriva mai multor pârâți numai în scopul chemării în judecată a unuia dintre aceștia în fața altei instanțe decât acelea din statul în care are domiciliul (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 septembrie 1988, Kalfelis, 189/87, Rec., p. 5565, punctele 8 și 9, Hotărârea din 27 octombrie 1998, Réunion européenne și alții, C-51/97, Rec., p. I-6511, punctul 47, precum și Hotărârea Painer, citată anterior, punctul 78).

- 23 Pe de altă parte, Curtea a considerat că revine instanței naționale sarcina să aprecieze existența raportului de conexitate dintre diferitele cereri cu care a fost sesizată, adică a riscului pronunțării unor hotărâri ireconciliabile în cazul judecării separate a cauzelor și, în această privință, să țină cont de toate elementele necesare din dosar (a se vedea Hotărârile citate anterior Freeport, punctul 41, și Painer, punctul 83).
- 24 În această privință, Curtea a arătat totuși că, pentru ca anumite decizii să poată fi considerate că prezintă riscul de a fi ireconciliabile, în sensul articolului 6 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001, nu este suficient ca soluțiile să fie divergente, ci, în plus, trebuie ca această divergență să se înscrie în cadrul aceleiași situații de fapt și de drept (a se vedea Hotărârea din 13 iulie 2006, Roche Nederland și alții, C-539/03, Rec., p. I-6535, punctul 26, precum și Hotărârile citate anterior Freeport, punctul 40, și Painer, punctul 79).
- 25 În ceea ce privește aprecierea existenței aceleiași situații, Curtea a stabilit, pe de o parte, că nu se poate concluziona în sensul existenței aceleiași situații de fapt atunci când pârâții sunt diferiți, iar actele de contrafacere care le sunt imputate, săvârșite în state contractante diferite, nu sunt aceleași. Pe de altă parte, Curtea a considerat că nu se poate concluziona în sensul existenței aceleiași situații de drept atunci când mai multe instanțe din diferite state contractante sunt sesizate cu acțiuni în contrafacerea unui brevet european eliberat în fiecare dintre aceste state, iar acțiunile sunt îndreptate împotriva unor pârâți domiciliați în aceste state pentru fapte pe care le-ar fi săvârșit pe teritoriul acestora (a se vedea Hotărârea Roche Nederland și alții, citată anterior, punctele 27 și 31).
- 26 Astfel, după cum rezultă cu claritate din articolul 2 alineatul (2) și din articolul 64 alineatul (1) din Convenția de la München, un brevet european rămâne supus reglementării naționale a fiecăruia dintre statele contractante pentru care a fost eliberat. Din acest motiv, orice acțiune în contrafacerea unui brevet european trebuie, astfel cum reiese din articolul 64 alineatul (3) din convenția menționată, să fie examinată în lumina dispozițiilor legislației naționale în vigoare, în materie, în fiecare dintre statele pentru care a fost eliberat (Hotărârea Roche Nederland și alții, citată anterior, punctele 29 și 30).
- 27 Din particularitățile unei cauze precum acțiunea principală rezultă că eventuale divergențe cu privire la soluționarea litigiului pot apărea în cadrul aceleiași situații de fapt și de drept, astfel încât nu este exclus ca acestea să conducă la hotărâri ireconciliabile în cazul judecării separate a cauzelor.
- 28 Astfel, după cum a subliniat avocatul general la punctul 25 din concluzii, în cazul în care articolul 6 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001 nu ar fi aplicabil, cele două instanțe ar trebui să examineze, fiecare în parte, contrafacerile invocate, în lumina diverselor legislații naționale care reglementează diferitele părți naționale ale brevetului european a cărei încălcare este susținută. Acestor instanțe li s-ar solicita, de exemplu, să aprecieze, potrivit aceleiași legislații finlandeze, atingerea adusă de societățile Honeywell părții finlandeze a brevetului european ca urmare a comercializării unui produs contrafăcut identic pe teritoriul finlandez.
- 29 Pentru a se aprecia, într-o situație precum cea din acțiunea principală, existența raportului de conexitate dintre diferitele cereri formulate în fața acestora și, așadar, a riscului pronunțării unor hotărâri ireconciliabile în cazul judecării separate a cauzelor, va reveni instanței naționale sarcina de a ține seama, printre altele, de dubla împrejurare potrivit căreia, pe de o parte, pârâtelor din acțiunea principală li se impută, fiecareia în mod separat, aceleași acte de contrafacere cu privire la aceleași produse și, pe de altă parte, astfel de acte de contrafacere au fost săvârșite în aceleași state membre, astfel încât acestea aduc atingere acelorași părți naționale ale brevetului european în cauză.
- 30 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 6 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că o situație în care în privința a două sau mai multe societăți stabilite în state membre diferite se impută, fiecareia în mod individual, în cadrul unei proceduri aflate pe rolul unei instanțe din unul dintre aceste state membre, încălcarea aceleiași părți naționale a unui brevet european, astfel cum acesta este în vigoare într-un alt stat membru, ca urmare

a săvârșirii unor activități interzise în legătură cu același produs, este susceptibilă ca, în cazul judecării separate a cauzelor, să conducă la pronunțarea unor hotărâri ireconciliabile în sensul acestei dispoziții. Revine instanței de trimitere obligația de a aprecia existența unui astfel de risc, ținând seama de toate elementele pertinente din dosar.

Cu privire la a doua întrebare

- 31 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001 este aplicabil într-o procedură având drept scop obținerea unei măsuri provizorii, întemeiată pe un brevet străin, precum o interdicție provizorie de săvârșire a unei încălcări transfrontaliere, dacă pârâtele din acțiunea principală ridică excepția nulității brevetului invocat, având în vedere că în acest caz instanța nu adoptă o hotărâre definitivă cu privire la validitatea brevetului invocat, ci formulează o apreciere referitoare la modul în care s-ar pronunța cu privire la acest aspect instanța competentă conform articolului 22 punctul 4 din acest regulament și că măsura provizorie solicitată sub forma unei interdicții de săvârșire a unei încălcări va fi respinsă dacă, potrivit opiniei instanței, există o posibilitate rezonabilă și neneglijabilă ca brevetul invocat să fie anulat de instanța competentă.
- 32 Or, rezultă chiar din cuprinsul întrebării preliminare și din decizia de trimitere că problema care se află în centrul acțiunii principale se referă la o procedură având drept scop adoptarea unei măsuri provizorii reglementate de norma de competență prevăzută la articolul 31 din Regulamentul nr. 44/2001.
- 33 Prin urmare, trebuie ca întrebarea adresată să fie înțeleasă în sensul că urmărește să se stabilească, în esență, dacă articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că se opune, în împrejurări precum cele în discuție în acțiunea principală, aplicării articolului 31 din acest regulament.
- 34 În această privință, trebuie să se constate că din articolul 31 din Regulamentul nr. 44/2001 reiese că o instanță a unui stat membru este autorizată să se pronunțe asupra unei cereri privind o măsură provizorie sau de conservare chiar dacă, în temeiul acestui regulament, o instanță dintr-un alt stat membru este competentă să judece cauza pe fond.
- 35 Pe de altă parte, după cum rezultă din articolul 22 punctul 4, Regulamentul nr. 44/2001 prevede o normă de competență exclusivă potrivit căreia, în ceea ce privește înregistrarea sau valabilitatea brevetelor, sunt competente numai instanțele din statul membru pe teritoriul căruia depunerea sau înregistrarea a fost solicitată, a avut loc sau, în temeiul unui instrument comunitar sau al unei convenții internaționale, se consideră că a avut loc.
- 36 Mai întâi, în ceea ce privește conținutul articolului 22 punctul 4 și al articolului 31 din Regulamentul nr. 44/2001, trebuie menționat că aceste dispoziții urmăresc să reglementeze situații diferite și că fiecare are un domeniu de aplicare distinct. Astfel, în timp ce articolul 22 punctul 4 urmărește să atribuie competența pe fond în litigii referitoare la un domeniu bine delimitat, articolul 31 are în schimb vocația de a se aplica oricare ar fi competența pe fond.
- 37 Pe de altă parte, aceste două dispoziții nu fac trimitere una la cealaltă.
- 38 În plus, în ceea ce privește structura Regulamentului nr. 44/2001, trebuie subliniat că dispozițiile respective se află în capitolul II, intitulat „Competențe”, din Regulamentul nr. 44/2001 și constituie „dispoziții speciale” în raport cu „dispozițiile generale” cuprinse în secțiunea 1 a aceluiași capitol.

- 39 În schimb, nimic nu indică faptul că vreuna dintre dispozițiile în cauză poate fi considerată generală sau specială în raport cu cealaltă. Astfel, acestea fac parte din două secțiuni diferite ale aceluiași capitol II, și anume secțiunile 6 și, respectiv, 10.
- 40 Rezultă de aici că articolul 31 din Regulamentul nr. 44/2001 are un domeniu de aplicare autonom în raport cu cel al articolului 22 punctul 4 din acest regulament. Astfel, după cum s-a constatat la punctul 34 din prezenta hotărâre, articolul 31 se aplică atunci când o altă instanță decât cea care este competentă să se pronunțe pe fondul cauzei este sesizată cu o cerere de măsuri provizorii sau de conservare, astfel încât articolul 22 punctul 4, care privește competența pe fond, nu poate, în principiu, să fie interpretat în sensul că poate să deroge de la articolul 31 și, în consecință, să înlăture aplicarea acestuia.
- 41 Cu toate acestea, trebuie să se examineze dacă interpretarea pe care a dat-o Curtea articolului 16 punctul 4 din Convenția de la Bruxelles nu conduce la o concluzie diferită.
- 42 Astfel, trebuie amintit că, în măsura în care Regulamentul nr. 44/2001 înlocuiește pe viitor, în relațiile dintre statele membre, Convenția de la Bruxelles, interpretarea dată de Curte în privința dispozițiilor acestei convenții este valabilă și pentru dispozițiile regulamentului menționat atunci când dispozițiile acestor instrumente comunitare pot fi calificate ca fiind echivalente (a se vedea în special Hotărârea din 16 iulie 2009, Zuid-Chemie, C-189/08, Rep., p. I-6917, punctul 18, Hotărârea din 10 septembrie 2009, German Graphics Graphische Maschinen, C-292/08, Rep., p. I-8421, punctul 27, și Hotărârea din 18 octombrie 2011, Realchemie Nederland, C-406/09, Rep., p. I-9773, punctul 38).
- 43 Or, articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001, care este relevant în examinarea prezentei întrebări, reflectă același sistem ca articolul 16 punctul 4 din Convenția de la Bruxelles și, în plus, este redactat în termeni aproape identici. Având în vedere o asemenea echivalență, în temeiul considerentului (19) al acestui regulament, trebuie asigurată continuitatea în interpretarea acestora (a se vedea prin analogie Hotărârea din 23 aprilie 2009, Draka NK Cables și alții, C-167/08, Rep., p. I-3477, punctul 20, Hotărârea din 14 mai 2009, Ilsinger, C-180/06, Rep., p. I-3961, punctul 58, precum și Hotărârea Zuid-Chemie, citată anterior, punctul 19).
- 44 În această privință, trebuie arătat că la punctul 24 din Hotărârea din 13 iulie 2006, GAT (C-4/03, Rec., p. I-6509), Curtea a efectuat o interpretare extensivă a articolului 16 punctul 4 din Convenția de la Bruxelles pentru a asigura efectul util al acestuia. Astfel, Curtea a considerat că, având în vedere locul pe care îl ocupă această dispoziție în sistemul convenției menționate și finalitatea urmărită, normele de competență prevăzute de dispoziția respectivă au un caracter exclusiv și imperativ care se impune cu o forță specifică atât justițiabililor, cât și instanței.
- 45 Pe de altă parte, Curtea a considerat că competența exclusivă pe care o prevede articolul 16 punctul 4 din Convenția de la Bruxelles trebuie să se aplice oricare ar fi cadrul procedural în care se ridică problema validității unui brevet, pe cale de acțiune sau pe cale de excepție, prin cererea de sesizare a instanței sau într-un stadiu mai avansat al acesteia (a se vedea Hotărârea GAT, citată anterior, punctul 25).
- 46 În plus, Curtea a precizat că a se admite în sistemul Convenției de la Bruxelles decizii în care instanțe diferite de cele ale statului care a eliberat brevetul s-ar pronunța pe cale incidentală asupra validității acestui brevet ar amplifica riscul hotărârilor contradictorii pe care convenția urmărește tocmai să îl evite (a se vedea Hotărârea GAT, citată anterior, punctul 29).
- 47 Având în vedere interpretarea extensivă dată de Curte articolului 16 punctul 4 din Convenția de la Bruxelles, riscurile pronunțării unor hotărâri contradictorii pe care această dispoziție urmărește să le evite și ținând seama de echivalența dintre conținutul articolului 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001 și conținutul articolului 16 punctul 4 din Convenția de la Bruxelles, constatată la punctul 43 din prezenta hotărâre, trebuie să se considere că aplicarea normei de competență

prevăzute la articolul 25 din Regulamentul nr. 44/2001, care privește în mod expres articolul 22 din acest regulament, și aplicarea altor norme de competență cum ar fi, printre altele, cele prevăzute la articolul 31 din regulamentul menționat sunt susceptibile să fie afectate de forța specifică a articolului 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001, evocată mai sus, la punctul 44 din prezenta hotărâre.

- 48 În consecință, trebuie examinat aspectul dacă domeniul de aplicare specific al articolului 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001, astfel cum a fost interpretat de Curte, se repercutează asupra aplicării articolului 31 din acest regulament, într-o situație precum cea în discuție în acțiunea principală, care privește o acțiune în contrafacere în cadrul căreia a fost ridicată excepția invalidității unui brevet european, cu titlu incidental, ca mijloc de apărare împotriva adoptării unei măsuri provizorii referitoare la interdicția contrafacerii transfrontaliere.
- 49 În această privință, trebuie arătat că, potrivit instanței de trimitere, instanța sesizată pe cale incidentală nu adoptă o hotărâre definitivă cu privire la validitatea brevetului invocat, ci formulează o apreciere referitoare la modul în care s-ar pronunța cu privire la acest aspect instanța competentă conform articolului 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001 și va respinge adoptarea măsurii provizorii solicitate dacă, potrivit opiniei instanței, există o posibilitate rezonabilă și neneglijabilă ca brevetul invocat să fie anulat de instanța competentă.
- 50 În aceste împrejurări, rezultă că riscul pronunțării unor hotărâri contradictorii, evocat la punctul 47 din prezenta hotărâre, este inexistent atunci când decizia provizorie adoptată de instanța sesizată pe cale incidentală nu se va antepunuta în niciun fel cu privire la hotărârea care urmează să fie adoptată pe fond de instanța competentă potrivit articolului 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001. Astfel, motivele care au condus Curtea la o interpretare extensivă a competenței prevăzute la articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001 nu impun ca, într-o situație precum cea din acțiunea principală, să fie înlăturată aplicarea articolului 31 din regulamentul menționat.
- 51 Având în vedere toate considerațiile de mai sus, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că nu se opune, în împrejurări precum cele în discuție în acțiunea principală, aplicării articolului 31 din acest regulament.

Cu privire la a treia, a patra, a cincea și a șasea întrebare

- 52 Având în vedere răspunsul dat la a doua întrebare, nu se impune să se răspundă la a treia, la a patra, la a cincea și la a șasea întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 53 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

- 1) **Articolul 6 punctul 1 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că o situație în care în privința a două sau mai multe societăți stabilite în state membre diferite se impută, fiecareia în mod individual, în cadrul unei proceduri aflate pe rolul unei instanțe din unul dintre aceste state membre, încălcarea aceleiași părți naționale a unui brevet european, astfel cum acesta este în vigoare într-un alt stat membru, ca urmare a săvârșirii unor activități interzise în legătură cu același**

produs, este susceptibilă ca, în cazul judecării separate a cauzelor, să conducă la pronunțarea unor hotărâri ireconciliabile în sensul acestei dispoziții. Revine instanței de trimitere obligația de a aprecia existența unui astfel de risc, ținând seama de toate elementele pertinente din dosar.

- 2) Articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că nu se opune, în împrejurări precum cele în discuție în acțiunea principală, aplicării articolului 31 din acest regulament.**

Semnături